

Costificarea procesului de punere în aplicare a prevederilor proiectului de lege cu privire la exercitarea profesiei de psiholog

Chișinău, Iunie 2024

CUPRINS

I. ACRONIME.....	3
II. REZUMAT	3
1. INTRODUCERE	3
1.1. Scopul costificării legii	3
1.2. Contextul.....	3
1.3. Metodologia, inclusiv planul de lucru.....	4
2. Prezentarea generală a costurilor	4
2.1. Finanțarea funcției de psiholog.....	5
2.2. Cheltuieli unice de creare a Colegiului Național al psihologilor	6
2.3. Cheltuieli operaționale ale Colegiului Național al psihologilor – 6,6 mil.lei.....	6
2.3.1. Cheltuieli de personal	6
2.3.2. Cheltuieli de formare profesională.....	6
2.3.3. Cheltuieli pentru servicii.....	7
2.3.4. Cheltuieli pentru bunuri și materiale.....	7

I. ACRONIME

II. REZUMAT

1. INTRODUCERE

1.1. Scopul costificării legii

Scopul prezentei evaluări este de a estima impactul financiar al măsurilor prevăzute în legea cu privire la exercitarea profesiei de psiholog asupra bugetului public și a sectorului privat, implicați în implementarea prevederilor legii. Prezentul document urmărește să susțină elaborarea pachetului de documente necesare pentru aprobarea legii în cauză. Costurile estimate vor servi reper pentru elaborarea actelor normative ulterioare, de exemplu, propuneri de modificare a legii salarizării, crearea Colegiului Național al Psihologilor din Republica Moldova, etc. Această evaluare contribuie la completarea pachetului de acte normativ legale și la definitivarea impactului financiar asupra bugetului de diferite nivele, după caz. Acest document este pentru sprijinirea Comisiei Permanente a Parlamentului pentru Protecție Socială, Sănătate și Familie și a celorlalți consultanți naționali implicați în finalizarea pachetului proiectului de lege în estimarea beneficiilor și costurilor aprobării și implementării legii.

1.2. Contextul

UN Women, bazată pe viziunea egalității de șanse egale descrisă în Carta Națiunilor Unite, își dedică activitatea pentru eliminarea discriminării împotriva femeilor, realizarea egalității între femei și bărbați ca parteneri și beneficiari ai dezvoltării personale.

Activitatea UN Women în Moldova este ghidată de noua sa Notă strategică de țară pentru perioada de 2023-2027, aliniată la Cadrul de Cooperare pentru Dezvoltare Durabilă al ONU pentru Moldova (2023-2027), Planul strategic global al ONU, programele și strategiile naționale și își propune să contribuie la implementarea politicilor sensibile la gen a Agendei pentru Dezvoltare Durabilă 2030. Nota strategică se concentrează pe patru domenii principale:

- 1) Eliminarea violenței împotriva femeilor,
- 2) Conducerea și guvernarea femeilor,
- 3) Împuternicirea economică a femeilor și
- 4) Legătura de dezvoltare umanitară și de pace și Coordonarea ONU privind egalitatea de gen.

Serviciile sociale cuprinzătoare sunt esențiale pentru supraviețuitorii violenței bazate pe gen. Este bine-cunoscut faptul că consilierea psihologică specializată poate îmbunătăți în mod semnificativ perspectivele de sănătate pentru femeile și fetele care au supraviețuit violenței, contribuind astfel și mai mult la recuperarea femeilor după violență, la împuternicirea lor și la prevenirea reapariției violenței în viitor.

Având în vedere situația din Republica Moldova, când nu există un cadru legislativ specific care să reglementeze și să armonizeze activitatea psihologică, Comisia parlamentară pentru protecție socială, sănătate și familie a inițiat procesul de elaborare a unui proiect de lege privind reglementarea activității psihologice. Pe parcursul anului 2020, comisia parlamentară permanentă pentru protecție socială, sănătate și familie a lucrat la elaborarea unui cadru legal cuprinzător și aliniat la standardele internaționale care, pe de o parte, va consolida eforturile depuse de psihologi

și, pe de altă parte, va să se asigure că serviciile psihologice specializate disponibile celor care au nevoie, inclusiv femeile și fetele care au supraviețuit violenței de gen, sunt eficiente și sistemice.

1.3. Metodologia, inclusiv planul de lucru

Termenii de Referință au propus o abordare bazată pe propunerile și experiența acumulată în procesul de consultare a proiectului de lege elaborate, și anume **efectuarea estimării costurilor de implementare a proiectului de lege atât pentru sectorul public, cât și pentru cel privat.**

Analiza situației curente este principalul instrument de evaluare. Se va analiza:

- documentele elaborate pentru legiferarea legii cu privire la exercitarea profesiei de psiholog;
- cheltuielile actuale în vederea activității psihologului în diverse instituții publice (școli, instituții medicale și sociale), luând în calcul prevederile legale existente;
- ratele psihologului care activează pe cont propriu;
- remunerarea și activitatea psihologului în servicii și întreprinderi private
- modul de organizare și funcționare a colegiilor naționale;
- care este modalitatea de crearea a bugetului;
- sursele de finanțare a măsurilor prevăzute în lege.

Toate acestea vor contribui la elaborarea argumentării financiare din nota explicativă la proiectul de lege.

PLANUL DE LUCRU (revăzut)

Nr.	Sarcini	Livrabile	Zile de lucru	Termen limită
1	Elaborarea metodologiei și a planului de lucru pentru realizarea costificării proiectului de lege	Conținut elaborat	3 zile	10.11.2023
2	Elaborarea primului raport de costificare a legii	Proiect elaborat	8 zile	22.11.2023
3	Definitivarea raportului de costificare a serviciului definitivat/ajustat la mecanismele de finanțare existente	Conținut definitivat	3 zile	25.11.2023
4	Prezentarea conținuturilor în cadrul unui eveniment public	Participare	1 zi	27.11.2023
	Total		15 zile	

2. Prezentarea generală a costurilor

Costul implementării proiectului Legii psihologului în condițiile cadrului legal existent se estimează în sumă de 141,5 milioane lei din care:

- ✓ Finanțarea funcției de psiholog pentru 991 posturi – 132,5 milioane lei
- ✓ Cheltuieli unice de creare a Colegiului Național al psihologilor – 2,4 mil. lei
- ✓ Cheltuieli operaționale ale Colegiului Național al psihologilor – 6,6 mil.lei

Acest cost include cheltuielile curente care sunt planificate în bugetele instituțiilor unde există post de psiholog. Extragerea acestui cost nu a fost posibilă deoarece nu se raportează salarizarea pe fiecare post în parte.

2.1. Finanțarea funcției de psiholog

Costul pentru această linie de cheltuieli este influențat de numărul posturilor și nivelul de salarizare stabilit în Legea 270/2018. La prognozarea posturilor de psiholog s-a reieșit din numărul necesar și existent de personal în sectoarele educație, sănătate, afaceri interne, justiție, protecție socială.

I. INSTITUIREA funcției de PSIHOLOG		Personal total	991			
	(garantate de stat)	Sursa de finanțare	Numar unitati	Clasa de salarizare	Coefficient de salarizare	Cod functie
1	Centrele de sanatate pentru tineret	BASS	41	61	3.51	G6013
2	Institutiile medicale ale Ministerului Sănătății	Buget institutie/ BASS	120	61	3.51	G6013
3	Institutiile de invatamant <i>Similar clasei de salarizare stabilite în tabel pentru funcția „metodist în învățământul general și în învățământul profesional tehnic” Legea 270, an.7</i>	Buget institutie - TransfDestinatia Speciala	640	52	2.90	E4021
4	SAP pe langa Directiile de invatamant r-le <i>Similar clasei de salarizare stabilite în tabel pentru funcția „metodist în învățământul general și în învățământul profesional tehnic” Legea 270, an.7</i>	Buget institutie - TransfDestinatia Speciala	35	52	2.90	E4021
5	CRAP, la nivel central <i>Similar clasei de salarizare stabilite în tabel pentru funcția „metodist în învățământul general și în învățământul profesional tehnic” Legea 270, an.7</i>	Buget institutie	3	52	2.90	E4021
6	ATAS (structuri noi din ianuarie 2024)	Buget institutie	50	61	3.51	G6013
7	Institutiile penitenciare, alte institutii sector afaceri interne 5 clase succesive (cu atributii medicale)	Buget institutie	73	66	3.89	G6013
8	Sector justitie 5 clase succesive (cu atributii medicale)	Buget institutie	29	66	3.89	G6013

Totuși, numărul real necesar de posturi poate fi mai mare, reieșind din necesitățile populației.

Valoarea medie lunară pentru salarizarea unui psiholog variază de la 8,7 – 10,3 mii lei, care comparativ cu salarizarea în sectorul privat este mult mai mică.

Pentru a atrage cadre calificate și de a face această profesie atractivă este necesar de majorat clasele de salarizare cu cel puțin trei clase. Această majorare, în condițiile normativ legale existente, poate duce la creșterea cheltuielilor sus menționate cu 6,8 milioane lei ce constituie o majorare de 5% . În acest context cheltuielile totale se ridică la 148,3 milioane lei.

2.2. Cheltuieli unice de creare a Colegiului Național al psihologilor

Cheltuielile unice de creare a Colegiului sunt estimate în sumă de 2,4 milioane lei. Acestea se planifică doar o singură dată și sunt pentru aranjarea unui mediu/ spațiu prietenos de lucru.

II. CHELTUIELI DE CREARE COLEGIU - cheltuieli unice, mii lei		2,417.60	TOTAL				
Cod clasificat. econom		Total, cheltuieli, mil lei	ANGAJATI	22		seturi	lei
2225	Servicii de reparatii curente	1,225.00	10*22=220 m2+spatii comune25m2		245		5,000
3141	Majorarea valorii masinilor si utilajelor	462.00	pret Unit	21,000	PC+imprimanta	22	
3151	Majorarea valorii mijloacelor de transport	450.00	pret Unit	450,000	unitati	1	
3161	Majorarea valorii uneltelor și sculelor, inventarului de producere și gospodăresc	260.60			lei	seturi	lei
	pret set		masa, fotoliu, dulap, etc	10,000	22		220,000
	spatiu asteptare		colt moale, fotolii	8,000	1		8,000
	masa sala de sedinta			15,000	1		15,000
	scaune sala de sedinta			800	22		17,600
							0
3171	Majorarea valorii activelor nemateriale	10.00	program	9,800	1		9,800
3181	Procurarea altor mijloace fixe	10.00	literatură				

Calcululele sunt efectuate reieșind din 22 de posturi în statele de personal, 10m² pe persoană.

2.3. Cheltuieli operaționale ale Colegiului Național al psihologilor – 6,6 mil.lei

Cheltuielile de operaționale sunt formate din mai multe tipuri de cheltuieli.

2.3.1. Cheltuieli de personal

Statele de personal sunt formate din 22 poziții, inclusiv în reprezentanțele teritoriale, cu utilizarea în calcul a salariului mediu pe post în sumă de 10,2 mii lei.

Personalul este angajat conform prevederilor legislației, prin concurs. Costurile de remunerare sunt calculate conform prevederilor Legii 270/2018.

Tabel 1. Cheltuieli de personal

K4	Tip de cheltuieli	Cost, mii lei
2111	Remunerarea muncii	2 910,5
2121	Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii (29%)	844,0
Total cheltuieli personal		3 754,5

În total **cheltuielile de personal sunt estimate în sumă de 3 754,5 mii lei** și constituie 57,6 la sută din totalul cheltuielilor operaționale.

2.3.2. Cheltuieli de formare profesională

Specificul profesiei de psiholog solicită măsuri adăugătoare pentru menținerea nivelului profesional și psihologic. Aceste măsuri sunt:

- *instruiri inițiale și continue*
- *instruiri pentru evitarea arderii profesionale*
- *atelier de lucru tip Balint Grup*
- *team – building*

Din aceste considerente bugetul include costuri a câte 250 lei pentru 900 zile de instruire/om.

2.3.3. Cheltuieli pentru servicii

Pentru 12 luni ale unui an, cheltuielile pentru servicii sunt estimate la nivel de **1402,4 mii lei**. Calculele au fost efectuate reieșind din cheltuielile comunale de 25 lei lunar, chirie estimată ș 160 lei m². Perioada de vară consumul desigur este mai mic.

Cheltuielile pentru servicii constituie o pondere de 21,5% din bugetul operațional anual.

Tabel 2. Cheltuieli anuale pentru servicii

K4	Servicii operaționale	Cost, mii lei
2221	Servicii energetice si comunale	550,0
2222	Servicii informaționale si de telecomunicații	99,6
2223	Servicii de locațiune	352,8
2224	Servicii de transport	150,0
2225	Servicii de reparații curente	50,0
2229	Alte servicii	400,0
Total servicii operaționale		1402,4

Cheltuielile pentru servicii informaționale includ plățile pentru menținerea sistemului informațional de monitorizare a dosarelor (240 lei/lună), 1C (245 lei/lună), cheltuieli pentru internet (750 lei/lună), un număr de telefon fix și 5 numere de telefonie mobilă.

Cheltuielile de transport includ plățile anuale obligatorii pentru un autoturism: deservirea tehnică, asigurarea obligatorie și taxa rutieră.

În suma cheltuielilor curente sunt incluse estimări pentru reparații curente a tehnicii și mobilierului în oficiu, precum și a mașinii, dacă va fi nevoie.

Componenta "altor servicii" este:

- ✓ servicii editoriale;
- ✓ servicii poștale și de curierat
- ✓ servicii de protocol
- ✓ servicii de pază
- ✓ comisioane bancare

Sumele prezentate sunt doar prognoză și pot devia în dependență de condițiile de arendă, prețurile pe piața internă.

2.3.4. Cheltuieli pentru bunuri și materiale

Pentru activitatea bună a Colegiului în buget se includ bunuri și materiale ce facilitează activitatea personalului. Aceste cheltuieli constituie doar 14,4 la sută din suma totală a bugetului operațional anual.

Costurile pentru aceste servicii sunt prezentate in tabelul de mai jos.

Tabel 3. Cheltuieli anuale pentru bunuri și materiale

K4	Materiale și bunuri	Cost, mii lei
3141	Majorarea valorii masinilor si utilajelor	63.0

K4	Materiale și bunuri	Cost, mii lei
3161	Majorarea valorii uneltelor și sculelor, inventarului de producere și gospodăresc	24,0
3171	Majorarea valorii activelor nemateriale	550,0
3311	Majorarea valorii combustibilului, carburanților și lubrifiantilor	124,8
3321	Majorarea valorii pieselor de schimb	80,0
3361	Majorarea valorii materialelor de uz gospodăresc și rechizitelor de birou	60,0
3391	Majorarea valorii altor materiale	36,0
Total materiale		937,8

Cheltuieli pentru utilaje și mobilieri sunt planificate pentru cazuri de necesitate de a îmbunătăți sau de procura ceva nou în oficiu în urma uzurii sau defecțiunilor.

Deoarece beneficiarii Serviciului sunt copii se planifică cheltuieli pentru procurarea jocurilor și jucăriilor. Desigur se va procura și literatură nu numai pentru copii ci și pentru personal.

Costul pentru combustibil este format reieșind din consumul a 400 litre combustibil pe luna multiplicat la 26 lei pentru un litru. Cheltuielile pentru piesele de schimb, material de uz gospodăresc, rechizite de birou, apa în oficiu sunt calculate reieșind din consumul mediu pe instituții publice.